

**‘Samen leven,
ruimte geven’**

**Kadernota
2023**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Aanbieding en samenvatting.....	5
2. Uitgangspunten	15
2.1 Structureel en reëel evenwicht.....	15
2.2 Algemene Uitkering.....	15
2.3 Sociaal domein.....	15
2.4 Gemeenschappelijke regelingen.....	15
2.5 Rente.....	15
2.6 Winstneming	15
2.7 Ontwikkeling loonkosten en premies	15
2.8 (Woon)lastendruk.....	15
3. Financieel perspectief 2023-2026.....	17
3.1 Recapitulatie	17
3.2 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	18
3.3 Programma's (exclusief investeringsagenda).....	19
3.4 Investeringsagenda.....	29
3.5 Mutaties in reserves	32
4. Meerjarenraming lange termijn	33
5. Reservepositie en weerstandsvermogen.....	35
5.1 Ontwikkeling algemene reserve vrij besteedbaar	35
5.2 Ontwikkeling solvabiliteit	36
5.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen	36
6. Voorstel.....	37
7. Raadsbesluit.....	39

1. Aanbieding en samenvatting

Wij bieden u de Kadernota 2023 aan. Een kadernota waarin de speerpunten uit het beleidsprogramma 'Samen leven, ruimte geven' uitgewerkt zijn. Een nieuwe beleidsperiode brengt nieuwe uitdagingen met zich mee op het vlak van onder meer energie, klimaat, sociaal domein, armoedebeleid en schuldenproblematiek en dienstverlening. De solide financiële positie van de gemeente Tholen geeft ons de mogelijkheid om die uitdagingen aan te gaan en met de speerpunten aan de slag te gaan.

Financiële ruimte en risico

Deze kadernota biedt de ruimte om belangrijke stappen te zetten in de opgaven waarvoor we staan. Dit komt met name doordat de uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de Meicirculaire 2022 een aanzienlijke stijging laat zien van rond de € 5,5 miljoen in de jaren 2023 t/m 2025 en van ruim € 3 miljoen in 2026. Dit komt door:

- Taakmutaties. Voor diverse taakmutaties kunnen we structureel € 0,2 miljoen tegemoet zien;
- Hogere accessen, zowel door loon- en prijscompensatie als door hogere rijksuitgaven op basis van het regeerakkoord (Startnota). De accessen zijn uitzonderlijk hoog (laagste in 2026, maar nog altijd circa € 3 miljoen) en het is de vraag of het Rijk dit allemaal kan uitvoeren. We handhaven daarom het bij de Septembercirculaire 2021 door u gehanteerde uitgangspunt voor onderuitputting (€ 0,4 miljoen). Dit zorgt voor een eerste buffer om neerwaartse accresbijstellingen op te vangen;
- Herijking van het gemeentefonds. De herijking is in deze circulaire eindelijk verwerkt. In plaats van een verwacht nadeel van € 0,2 miljoen is voor Tholen een voordeel van ruim € 0,1 miljoen ontstaan;
- Het tijdelijk bevroren van de opschalingskorting. De opschalingskorting is tot en met 2025 bevroren op het niveau van 2019. Dit zorgt voor een voordeel dat oploopt van € 0,55 miljoen in 2023 tot bijna € 1,0 miljoen in 2025;
- Compensatie jeugdhulp op basis van de uitspraak van de Commissie van Wijzen. Deze bedraagt voor 2023 circa € 2,0 miljoen. Voor de jaren na 2023 vindt in de Meicirculaire 2022 nog geen compensatie plaats. We ramen voor 2024 en 2025 geen stelpost, hetgeen zeer voorzichtig is. Indien compensatie doorgang vindt, leidt dit naar verwachting tot een voordeel in deze jaren van minimaal € 1,0 miljoen. Voor het jaar 2026 nemen we in overeenstemming met de provinciale richtlijn een stelpost op van 75% van het bedrag volgens de uitspraak van de Commissie van Wijzen (€ 0,85 miljoen).

De voorstellen die ons college doet, tellen op tot € 2,6 miljoen structureel, naast een aantal incidentele, projectmatig opgepakte zaken. Bewust vullen wij als college niet alle ruimte in. De structurele ruimte (saldo 2026) in deze kadernota bedraagt € 711.000. In de jaren 2023 t/m 2025 is er nog ruimte voor incidentele zaken. De saldi zien er als volgt uit:

- 2023:	€ 2.122.000	(waarvan € 1.411.000 aan incidentele ruimte);
- 2024:	€ 1.493.000	(waarvan € 782.000 aan incidentele ruimte);
- 2025:	€ 3.010.000	(waarvan € 2.299.000 aan incidentele ruimte);
- 2026:	€ 711.000	(structureel).

Voor veel onderwerpen uit het beleidsprogramma zijn in deze kadernota budgetten vrijgemaakt (zie tekst per onderdeel), maar een aantal belangrijke opgaven uit het beleidsprogramma hebben wij in deze kadernota bewust nog niet concreet ingevuld. We willen u uitnodigen om (bij motie) uw prioriteiten aan te geven. Het gaat dan o.a. om:

- Herijking van het armoedebeleid. Nieuw beleid en/of verhoging van de inkomensgrens zal leiden tot structurele verhoging van het budget voor armoedebeleid. Het gaat om bedragen die variëren tussen de € 0 (niets doen) en € 0,4 miljoen (zie pagina 8). De mogelijkheden worden op 23 juni tijdens een raadsinformatiebijeenkomst nader toegelicht;
- Instelling van een duurzaamheidsfonds voor woningen met een slecht energielabel. De saldi in de jaren 2023 t/m 2025 bieden ruimte om een in te stellen bestemmingsreserve te voeden (vanuit de incidentele ruimte);
- Instelling van een stimuleringsfonds voor klimaat en energie. Voor klimaat en energie is het mogelijk om een revolverend fonds (bestemmingsreserve) te vormen en deze te voeden ten laste van de incidentele ruimte in de jaren 2023 t/m 2025;

- Uitvoering van het landschapsontwikkelingsplan. Voor de opstelling van een plan is in deze kadernota een bedrag van € 50.000 opgenomen. Voor de uitvoering hebben we nog geen budget geraamd. In de jaren 2023 t/m 2025 is hiervoor incidenteel ruimte;
- Nieuwbouw, dan wel renovatie van sport- en gemeenschapscentrum De Meulvliet Tholen. Elke € 1,0 miljoen aan investeringslasten komt overeen met een structurele kapitaallast van € 45.000 (nieuwbouw) of € 60.000 (renovatie);
- Maatregelen in het kader van toegankelijkheid / inclusiviteit. Voor een bedrag van € 60.000 aan kapitaallasten kan een minimale investering van € 0,5 miljoen plaatsvinden; een andere oplossing is om het investeringsbudget voor knelpunten in de openbare ruimte hiervoor deels te benutten;
- Opstelling van de dorpsagenda's. Voor het opstellen van dorpsagenda's is een bedrag geraamd van € 100.000. Op basis van de agenda's kan voor de uitvoering een bestemmingsreserve gevormd worden, die we kunnen voeden ten laste van de incidentele ruimte in de jaren 2023 t/m 2025;
- Instelling van een fysiek burgerpanel (Raad van advies). Toevoeging van een fysiek burgerpanel zal extra faciliteiten vragen ter grootte van een bedrag van maximaal € 20.000;
- Verbetering van de participatie van jongeren. In de programmabegroting is reeds een bedrag van € 10.000 beschikbaar (vroegere subsidie JOTH);
- Verlaging van de kostendekkendheid begraafplaatsrechten. Verlaging van de kostendekkendheid naar 90% leidt tot een structureel nadeel van circa € 40.000;
- Nieuwbouw Calvin College. Indien u in het kader van de totale ontwikkeling van het gebied over wenst te gaan tot nieuwbouw leidt dit structureel tot circa € 35.000 aan extra lasten.

Afhankelijk van de prioriteiten die uw raad aan deze onderwerpen geeft volgt nadere uitwerking in de programmabegroting 2023, die op 10 november aan u zal worden voorgelegd.

Deze kadernota biedt dus veel ruimte, maar tegelijkertijd zien we ook een zorgwekkend macro-economisch perspectief. De nasleep van de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne zorgen voor grote onzekerheid. Met name de stijgende energie- en grondstofprijzen en de hoge inflatie baren ons zorgen. Het is lastig de exacte impact voor onze begroting vanaf 2023 in te schatten. Voor energie hebben we rekening gehouden met een structurele stijging van € 300.000 (circa 50%). Voor de inflatiecorrectie van alle overige budgetten ramen we een bedrag van afgerond € 1.000.000. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- Reguliere exploitatie; stijging van de budgetten met € 650.000. We zijn uitgegaan van een stijging van de inflatiegevoelige budgetten (€ 13.000.000) met gemiddeld 5%;
- Onderhoudsvoorzieningen; stijging van de dotatie met € 250.000. We zijn uitgegaan van een stijging van de dotatie (€ 1.250.000) met gemiddeld 20%. We actualiseren de plannen het komende jaar. Pas dan zal blijken of het effect van deze actualisatie past binnen de financiële kaders die we nu voor inflatie hanteren.
- Investeringsplanning; stijging van de kapitaallasten met € 100.000. We zijn uitgegaan van een stijging van de geplande investeringen (circa € 10.000.000) met 20% bij een afschrijvingstermijn van 25 jaar en een rente van 2%.

We zien het beleidsprogramma 'Samen leven, ruimte geven' als anker en als de situatie daarom vraagt zullen we (moeten) bijsturen. Dit kan invloed hebben op het tempo waarin we speerpunten realiseren en op de prioriteiten die we stellen.

Relatie burger – overheid verbeteren

We willen het vertrouwen van de burger in het gemeentebestuur minimaal handhaven op het huidige niveau en waar mogelijk versterken, onder andere door verbetering van de dienstverlening, door bezoek aan de kernen en het opstellen van dorpsagenda's, door vergroting van de participatie et cetera.

In deze kadernota maken we structurele middelen (€ 24.000) vrij voor de Klant Contact Monitor. Hiermee kunnen we de tevredenheid van onze klant direct na verlening van de dienst meten. Samen met de burger- en ondernemerspeiling levert dat input voor verbetering van onze dienstverlening.

Via de invoering van een digitaal burgerpanel en de aanstelling van een burgercontactfunctionaris, waarvoor uw raad in de programmabegroting 2022 al budget beschikbaar gesteld heeft, willen we alerter omgaan met signalen uit de samenleving, de vinger aan de pols houden en snel(ler) inspelen op nieuwe wensen en ontwikkelingen. Andere instrumenten die we daartoe in kunnen zetten zijn de instelling van een fysiek burgerpanel (dat in een bepaalde vorm mede kan dienen als een 'Raad van advies') en het vergroten van de participatie van jongeren via een creatieve (digitale) aanpak. Voor deze laatste instrumenten hebben we nu, in afwachting van nadere kaderstelling, nog geen middelen geraamd.

We willen de zichtbaarheid van de gemeente in de kernen (verder) vergroten door alle kernen te bezoeken en per kern een dorps- en stadsagenda op te stellen. Vraag is hoe de inwoners de ontwikkeling van hun kern zien en hoe de gemeente hen daarbij kan ondersteunen. We leggen dit vast in een dorps- of stadsagenda. Voor het opstellen van deze agenda's hebben we een bedrag van € 100.000 opgenomen. Na het opstellen gaan we samen aan de slag met de uitvoering. Hiervoor hebben we in deze kadernota, in afwachting van nadere kaderstelling, nog geen middelen geraamd.

Leefbare kernen: voorzieningen en kwaliteit openbare ruimte

Samen met de inwoners maken we een dorps- of stadsagenda die gericht is op een goed en passend voorzieningenniveau en op een gezonde, groene, leefbare en veilige leefomgeving

De kwaliteit van leven in de kernen wordt mede bepaald door de aanwezigheid van voldoende voorzieningen. Investeren in maatschappelijke voorzieningen betekent vaak: investeren in accommodaties voor onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting. Met de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) hebben we heel wat onderwijsaccommodaties voor nieuwbouw of renovatie op de investeringsplanning staan. Voor het Calvijn College zijn we hierbij, in overeenstemming met het IHP, (nog) uitgegaan van renovatie. Verder hebben we voor de eventuele renovatie of nieuwbouw van sport- en gemeenschapscentrum De Meulvliet in deze kadernota, in afwachting van nadere prioritering, nog geen investeringsbudget opgenomen.

Verder is de kwaliteit van de openbare ruimte een belangrijke factor in de beleving van de inwoners. Om 'verrommeling' van de openbare ruimte tegen te gaan, willen we daarom groene inpassing van afvalinzamelpunten realiseren. Hiervoor trekken we in deze kadernota voor de periode 2023 tot en met 2025 jaarlijks € 35.000 uit (en 2022 ook € 35.000).

Ter verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte zijn in de Programmabegroting 2022 al structurele middelen opgenomen voor (1) de motie onkruidbestrijding (structurele verhoging: € 75.000), waarbij de gekozen variant gericht is op het behalen van een hoger kwaliteitsniveau en een grotere belevingswaarde door het gehele straatbeeld te bewerken en (2) verhoging van de groenkwaliteit (structurele verhoging: € 50.000) door het omvormen van braakliggende gronden naar bloemrijk gras, door verhoging van het beheerniveau in centrumgebieden en rond toeristische hotspots en door het aanvullen van de bestaande boomstructuur.

Sociaal Domein

Samen met zorgketten, vrijwilligers, verenigingen en maatschappelijke instellingen, zetten we in op preventie en zelfredzaamheid met als doel: gezonde, gelukkige en zelfredzame inwoners in een hechte samenleving waarin mensen naar elkaar omzien.

Het in 2020 gestarte actieplan sociaal domein loopt ook de komende jaren nog door. De acties behelzen o.a. een andere vorm van aanbesteding van inkoop van zorg, deelname aan de regionale aanpak Grip op Wmo op basis van een onderzoek door Berenschot, sturen op cliëntdoelen en een gerichtere aanpak van duurdere casussen.

Op lokaal niveau werken we aan:

- het aanpassen van beleid en het opstellen van toepasbare uitvoeringsmaatregelen;
- zicht krijgen op eigen data en de werkwijze kritisch bezien;
- inzetten op eigen kracht, instroom beperken en uitstroom bevorderen;
- de samenwerking met zorgaanbieders intensiveren;
- in samenwerking met zorgketten voorliggende voorzieningen creëren;
- inzetten op preventie.

Voor dit actieplan zijn in de programmabegroting 2022 al middelen opgenomen (tot en met 2024). Verder is voor experimenten in het sociaal domein (kostenremmende maatregelen) voor 2022 reeds € 100.000 opgenomen en voor de ontwikkeling van het maatschappelijk voorveld € 120.000. Deze laatste budgetten zullen waarschijnlijk niet alleen in 2022 besteed worden, maar doorlopen naar 2023. De ingezette acties hebben geleid tot stabilisatie, danwel geringe afname van de uitgaven. Daarom anticiperen wij in deze kadernota op een positieve evaluatie van de pilot met praktijkondersteuners bij de huisartsen en stellen wij voor budget beschikbaar te maken voor voortzetting daarvan (tot en met 2025 met afbouw).

De ontwikkelingen rondom centralisatie van de zware jeugdzorg en de doordecentralisatie van Beschermd Wonen volgen we op de voet. Bij eventuele wijzigingen op dit terrein komen we uiteraard bij u terug.

Jeugd: onderwijs, sport en bewegen als basis voor een gezonde ontwikkeling

Samen met ouders, opvoeders en onderwijs willen we een omgeving creëren waarin jongeren veilig en actief kunnen opgroeien op weg naar maatschappelijke en economische zelfstandigheid

In het kader van preventie hechten we er veel waarde aan dat jongeren voldoende bewegen. Dit draagt bij aan de fysieke én mentale gezondheid van kinderen. Samen met de scholen investeren we de komende drie jaren daarom in bewegingsonderwijs voor kinderen (€ 50.000 per jaar tot en met 2025). Ook zetten we de uitvoering van het Preventieakkoord voort. Wanneer de specifieke uitkering van het rijk voor dit doel wegvalt (1 januari 2024), zetten we eigen middelen in (€ 20.000).

Armoedebeleid en schuldenproblematiek

Samen met betrokkene, het netwerk en maatschappelijke instellingen willen we via een preventieve aanpak zo veel mogelijk voorkomen, dat mensen in armoede komen te verkeren en problematische schulden opbouwen. Als ze toch in die situatie geraken, willen we deelname aan het maatschappelijk verkeer mogelijk maken, zodat ze zo snel mogelijk weer zelfredzaam zijn.

In de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is vroegsignalering als wettelijke taak voor gemeenten opgenomen. Door het inzetten van vroegsignalering worden in een zo vroeg mogelijk stadium mensen met financiële problemen in beeld gebracht met als doel vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken. In 2021 hebben we daarmee positieve resultaten behaald, maar door de coronapandemie, de energiecrisis en de hoge inflatie is dit nu nog niet zichtbaar in een afnemende vraag naar schuldhulpverlening. De in de kadernota 2022 uitgesproken ambitie dat door de inzet van vroegsignalering het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening af zou nemen, verwachten wij niet waar te kunnen maken, terwijl dit voor dekking binnen de business case moest zorgen. Gezien de wettelijke taak en het maatschappelijk belang van vroegsignalering is derhalve structurele dekking noodzakelijk. In deze kadernota maken we die inzet daarom structureel.

Tegen de achtergrond van de kinderopvangtoeslagaffaire, de coronapandemie, de energiecrisis en de hoge inflatie is het niet verbazingwekkend dat uw raad via een motie en via het beleidsprogramma aandacht heeft gevraagd voor de armoedeproblematiek. Over de financiële consequenties van een eventuele herijking van het armoedebeleid bent u door middel van een informatieve bijeenkomst geïnformeerd. In deze kadernota lopen we hier nog niet op vooruit. Afhankelijk van de standpunten binnen uw raad kan de structurele financiële ruimte in deze kadernota ingezet worden voor het bestrijden van armoede. Het gaat om de volgende bedragen:

	<i>Inkomensgrens 110 %</i>	<i>Inkomensgrens 120 %</i>	<i>Inkomensgrens 130 %</i>
Exclusief nieuw beleid	-	€ 106.000	€ 212.000
Nieuw beleid	€ 128.000	€ 171.000	€ 214.000
Totaal	€ 128.000	€ 277.000	€ 426.000

Wonen

Samen met onze strategische partners willen we in de komende jaren meer woningen aan de voorraad toevoegen om zo de verschillende uit Tholen goed en duurzaam te kunnen huisvesten. Daarnaast verduurzamen we de bestaande voorraad en bevorderen we zo veel mogelijk dat woningen voor de Thoolse woningzoekenden beschikbaar komen.

De woningnood is groot. Het is een stevige opdracht de woonagenda op korte termijn te versnellen. Meer huizen, aandacht voor starters, gezinnen met kinderen, doorstroming en inspelen op de markt vraag naar meer flexibele (kleinere) woonvormen heeft topprioriteit. We willen kwetsbare doelgroepen op de woningmarkt, zoals starters, helpen en beschermen door te experimenteren met flexibele en creatieve oplossingen, al dan niet welstandsvrij.

We onderzoeken verder de mogelijke instelling van een fonds voor woningverbetering en verduurzaming (isolatie), gekoppeld aan specifieke doelgroepen. Hiervoor hebben we, in afwachting van nadere kaderstelling, nog geen storting geraamd.

Ruimtelijke ontwikkeling

Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners ronden we de Omgevingsvisie af, gericht op een goed woon-, werk en leefklimaat. We realiseren concrete projecten en creëren nieuw ontwikkelperspectief voor initiatieven die rekening houden met ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en klimaatbestendigheid.

De Omgevingswet moet leiden tot vereenvoudiging van plannen en procedures in het ruimtelijk domein. Door problemen met de invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (de landelijke voorziening) is de nieuwe invoeringsdatum van de Omgevingswet vastgesteld op 1 januari 2023. De Omgevingsvisie van Tholen wordt naar verwachting eind dit jaar vastgesteld.

Door het uitstel is ook de ingangsdatum van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) doorgeschoven naar 1 januari 2023. De impact van de Wkb kan van gemeente tot gemeente sterk verschillen, omdat de wet (in eerste instantie) slechts gevolg heeft voor een deel van de bouwinitiatieven, de zogenoemde 'gevolgklasse 1'. De Wkb zorgt voor een stuk verlies aan workload bij de (technische) vergunningverlening en daarmee ook voor lagere legesinkomsten. Dit zou ongeveer 1 op 1 moeten zijn, maar veel gemeenten hebben moeite om het werk en de betrokken capaciteit terug te brengen (te reorganiseren). De impact is heel verschillend en primair afhankelijk van de hoeveelheid 'gewone woningbouw'. Bovendien komt er in de plaats van de technische bouwvergunning een melding en een aantal bijbehorende activiteiten terug. Nieuw werk dat niet door leges gedekt wordt. Het Rijk gaat hiervoor compenseren. In december 2021 is met de VNG een afspraak hierover gemaakt. De Wkb behelst derhalve een aanzienlijk risico, waarvan de impact voor onze gemeente pas later dit jaar duidelijk zal worden.

Energietransitie en duurzaamheid

Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en andere overheden streven we er naar om de energievisie uit te voeren en daarmee in 2025 voor minimaal 25% duurzame energie in onze energiebehoefte te voorzien en dat verder door te ontwikkelen naar 55% duurzame energie in 2030.

De visie Energiebalans geeft helder aan wat we op het gebied van duurzaamheid de komende jaren voor de boeg hebben. In concrete projecten rond bewustwording en verduurzaming van de bedrijfsterreinen krijgt de uitwerking gestalte. Tegelijk zijn er ontwikkelingen die kansen bieden, bijvoorbeeld rond experimenten vanuit de samenleving en het Thoolse bedrijfsleven. Deze worden positief tegemoet getreden en kunnen rekenen op steun vanuit de gemeente. De planmatige verduurzaming van onze gemeente krijgt ook de komende 4 jaar prioriteit. We werken daarbij doelbewust vanuit meekoppelkansen, met name rond verduurzaming bedrijfsterreinen, het benutten van restwarmte en de transitie naar gasloos wonen en het verduurzamen van woningen. We richten ons op doelbewuste vermindering van energieconsumptie. Bij de behandeling van de programmabegroting 2022 heeft uw raad via een motie voor de jaren 2022 en 2023 een uitvoeringsbudget van € 100.000 voor de energiebalans beschikbaar gesteld. In deze kadernota verhogen we dit uitvoeringsbudget tot € 125.000 en breiden we het uit tot en met 2025.

We onderzoeken verder de mogelijke instelling van een (revolverend) fonds voor klimaat en energie om inwoners en lokale bedrijven (verder) op weg te kunnen helpen. Hiervoor hebben we in deze kadernota nog geen storting geraamd.

Landschap, landbouw en natuur

Samen met de agrariërs, het Waterschap, natuurverenigingen en andere betrokkenen streven we naar een verrijkende perspectiefvolle ontwikkeling van landbouw, landschap, recreatie en natuur

In het kader van landschapsontwikkeling hebben we in 2021 voor de uitdeelactie Plan Boom een bijdrage verstrekt van bijna € 10.000. In de gemeente Tholen zijn ruim 4.100 boompjes besteld. In de programmabegroting 2022 heeft u deze bijdrage doorgetrokken tot en met 2024. In deze kadernota 2023 hebben we een budget van € 50.000 vrijgemaakt voor het opstellen van een landschapsontwikkelingsplan. Voor de uitvoering van dit plan hebben we, in afwachting van uw prioritering, nog geen budget geraamd.

Milieu, afval en circulaire economie

Samen met onze inwoners en ondernemers streven we onder andere via onze afvalinzameling naar een schoner milieu en naar vermindering van het restafval naar 100 kilo per persoon per jaar in 2025, als opmaat naar een vermindering naar 30 kilo per persoon in 2030 en een volledig circulaire aanpak in 2050.

In het kader van de 'VANG-operatie' (Van Afval Naar Grondstof) is bepaald dat we afval moeten scheiden en dat we de hoeveelheid restafval moeten terugbrengen tot 100 (en op termijn 30) kilo per persoon per jaar in 2025. Dat is heel ambitieus. In Tholen zaten we in 2021 op 172 kilo en we hebben dus nog een lange weg te gaan. Met name via de milieustraat wordt flink wat restafval aangeleverd. We zullen goed moeten analyseren, welke afvalstromen er zijn en hoe we de doelstelling dichterbij kunnen brengen. Vervolgens zullen we actie moeten ondernemen. Hiervoor komen we uiteraard bij u terug. De acties leiden op korte termijn mogelijk tot hogere lasten. Als de doelstellingen echter niet gehaald worden, zullen we waarschijnlijk geconfronteerd worden met heffingen en gaat de afvalstoffenheffing sowieso omhoog.

Economie en arbeidsmarkt

Samen met de ondernemers werken we aan een kwalitatief hoogwaardig en duurzaam vestigingsklimaat, waarin bedrijven kunnen gedijen en dat zo veel mogelijk aansluit bij de Thoolse arbeidsmarkt.

Er is sprake van naweeën van de coronapandemie. Daarnaast is er mondiale impact van de oorlog in de Oekraïne, prijsstijgingen en inflatie. Dit heeft gevolgen voor de economie. We hebben de komende jaren veel aandacht voor mogelijkheden om het Thoolse bedrijfsleven door deze moeilijke periode heen te helpen. De insteek is daarbij met name faciliterend. Hiervoor wordt een gericht handelingsperspectief met mogelijke instrumenten opgesteld. Het uitgevoerde arbeidsmarktonderzoek is hierbij leidend. De actiepunten uit het onderzoek zullen naar verwachting hoofdzakelijk liggen in het versterken van de economische infrastructuur door kwaliteitsverbetering van de voorzieningen voor bedrijven. Voorbeelden op de bestaande bedrijventerreinen zijn verduurzaming en het invoeren van parkmanagement. In deze kadernota hebben we hiervoor € 100.000 opgenomen.

Verder continueren we de bijdrage aan Stichting Tholen Beter Bekend voor uitvoering van het Promotie- en acquisitieplan. Uw raad heeft voor dit project tot en met 2022 middelen beschikbaar gesteld. Om de continuïteit te waarborgen en het gezaaide goed te kunnen oogsten maken we ruimte vrij om dit project langer te ondersteunen (€ 60.000 per jaar voor de periode 2023-2025). Stichting Tholen Beter Bekend investeert in de aantrekkelijkheid van Tholen en in het promoten van Tholen. Dit gebeurt onder de naam Eiland Tholen.

Tenslotte gaan we onderzoeken hoe we expertise op het terrein van Europese subsidies in onze organisatie kunnen incorporeren.

Recreatie, toerisme, 'branding' Tholen, promotie en acquisitie

Samen met ondernemers, agrariërs en strategische partners en in lijn met onze traditionele waarden, streven we naar een verdere verbetering van kwaliteit en naar verhoging van het aantal overnachtingen van 329.000 (2018) naar 340.000.

De gedeelde visie is dat Tholen potentie heeft om zich toeristisch-recreatief door te ontwikkelen, zonder in grootschaligheid te vervallen. We investeren gericht in beleving voor bezoekers en eigen inwoners, waarbij natuur, landschap, erfgoed, cultuur, rust en ruimte de leidende begrippen voor de verdere ontwikkeling zijn.

Zo willen we o.a. een Tholen-app ontwikkelen. Hiermee ontsluiten we toeristische informatie en zorgen we ervoor dat de Thoolse fiets- en wandelroutes via een app te vinden en te gebruiken zijn. De grootste toegevoegde waarde van een app is het gebruik van belevingsroutes. De app zal in nauwe samenwerking met de Stichting Tholen Beter Bekend worden vorm gegeven. In deze kadernota is hiervoor € 100.000 opgenomen. Ter verbetering van de kwaliteit van onze fiets- en wandelroutes heeft u in de programmabegroting 2022 al een investeringskrediet van € 200.000 gevoteerd.

Ook willen we ons vestingverleden gebruiken om Tholen nog beter op de toeristische kaart te zetten. We maken daarom budgettaire ruimte vrij voor de aansluiting bij de Zuidwaterlinie (ZWL) en de Vereniging van Vestingsteden. In het ambitiedocument van de ZWL is de ambitie uitgesproken om de Linie van de Eendracht uit de vergetelheid te trekken. Voor de realisatie van een fiets- en wandelroute met kennis- en belevingsprojecten investeren we in deze kadernota daarom € 250.000.

Tevens willen we samen met een aantal stakeholders het concept van de 'Verdronken stad Reymerswael' verder ontwikkelen om het 'onzichtbare zichtbaar te maken' voor bezoekers en inwoners. Voor de periode 2023 tot en met 2025 stellen we voor dit pareltje op het gebied van toerisme, recreatie en erfgoed jaarlijks € 100.000 beschikbaar.

We creëren bovendien een veilige recreatieplek op het strandje (en voormalige stortplaats) bij de haven in Sint Philipsland door middel van verbetering van de oeververdediging en zandsuppletie (€ 60.000 eenmalig).

Tenslotte willen we in samenwerking met rederijen een aanlegsteiger voor riviercruises realiseren. Sinds eind vorig jaar is er concrete interesse. De verwachte investering bedraagt € 2.000.000. Het streven is om via subsidiegelden en een bijdrage van de rederij de kosten te minimaliseren.

Mobiliteit

Samen met de inwoners, maatschappelijke organisaties en andere overheden willen we de mogelijkheden voor mobiliteit minimaal handhaven, maar liever nog vergroten en vernieuwen door aan te haken bij de regionale mobiliteitsstrategie onder het motto 'de reiziger centraal'.

Een plattelandsgemeente als Tholen kent een diverse mobiliteitsopgave. Creatieve maatregelen en oplossingen om via maatwerk de bereikbaarheid van kernen en voorzieningen zo optimaal mogelijk te houden, vragen om een stimulerende en lerende houding. We zoeken daarom actief de samenwerking met burgerinitiatieven, bijvoorbeeld rond het idee van de mobiliteitshubs (verwachte investering: € 150.000). We geven ruimte aan het concept van zoveel mogelijk vervoer delen, slechten grenzen tussen diverse categorieën van collectief vervoer en investeren in de verduurzaming door bijvoorbeeld een fijnmaziger netwerk van oplaadpunten. Er wordt bovendien ingezet op een kernen verbindend netwerk van veilige fietspaden.

In oktober wordt het Mobiliteitsplan ter vaststelling aan uw raad voorgelegd. De parkeerproblematiek binnen de kernen wordt integraal meegenomen in het mobiliteitsvraagstuk. Voor lokale knelpunten in de openbare ruimte heeft u in de programmabegroting 2022 al een investeringsbudget beschikbaar gesteld, waarbij de structurele kapitaallasten in 3 jaar mogen oplopen tot maximaal € 100.000 per jaar. De kans bestaat dat voor uitvoering van het plan nog aanvullende middelen benodigd zijn.

Veiligheid

Samen met inwoners, ondernemers, politie, handhavers en justitie streven we naar een veilig Tholen.

De verharding van de maatschappij die gepaard is gegaan met een verharding van de criminaliteit gaat ook Tholen niet voorbij. In de afgelopen jaren zijn er diverse incidenten geweest, vooral drugsgerelateerd. Omdat de harde criminaliteit zich niet aan gemeentegrenzen houdt, is het van belang dat we regionaal samenwerken. Hierbij maken we deel uit van twee regio's: Zeeland en West-Brabant. In Zeeland draait Tholen volop mee met de Veiligheidsregio. In Brabant gaat het meer om de inzet van wijkagenten, Boa's en directe politiezorg vanuit de Markiezaten. Een grotere inzet van wijkagenten in de gemeente is zeer gewenst, maar helaas zijn de mogelijkheden beperkt: het personele tekort binnen de politie is groot en het is niet mogelijk om heel snel extra personeel aan te trekken. Daarom zijn de maatregelen die we kunnen nemen om de druk op politie en justitie te beperken even belangrijk, zoals o.a. een goede begeleiding van jongeren, preventieve maatregelen in buurten en een goede begeleiding van verwarde personen. Hiervoor zijn de afgelopen jaren al middelen in de begroting vrijgemaakt.

Financiën

We streven met kracht naar realisering van onze ambities, maar willen als gemeente een financieel gezonde positie met een gematigde ontwikkeling van de lokale lasten en een sluitend meerjarenperspectief.

Het degelijke financiële beleid van de afgelopen jaren heeft er toe bijgedragen dat de financiën van onze gemeente op orde zijn. Gezien de grote onzekerheden die er door de macro-economische ontwikkelingen zijn en de onduidelijkheid over substantiële structurele bijdragen vanuit het Rijk, zetten we dit beleid voort. Om burgers en ondernemers in deze onzekere periode te ontzien, maken we ruimte voor een matiging van de eerder voorgenomen lastenstijging. In deze kadernota stellen we voor om de ozb-stijging voor 2023 en 2024 te verlagen van 4% naar 2% per jaar. Voor 2025 en 2026 gaan we uit van een stijging van slechts 1%. De stijging van de totale (woon)lasten komt in 2023 uit op ongeveer 1%. Daarmee verwachten we onze positie bij de 50 goedkoopste gemeenten te kunnen handhaven. Uiteraard is het aan uw raad om andere afwegingen te maken.

Overhead

Het waarmaken van ambities en het realiseren van doelen vraagt een organisatie die daarvoor toegerust is. Daarbij gaat het niet alleen om onze eigen organisatie. Ook de Gemeenschappelijke regelingen voeren immers taken voor ons uit. Wanneer we een zelfstandige gemeente Tholen willen blijven die strategisch en beleidsmatig de eigen koers bepaalt hebben we een soepel draaiende organisatie nodig waarin mensen met hart en ziel en met veel plezier aan het werk zijn. Dat kan alleen als we bereid zijn om daarin ook te investeren. De investeringen die we in deze kadernota opvoeren zijn te herleiden tot een drietal oorzaken:

- Onder druk van de op pagina 6 toegelichte inflatie verwachten we een aanzienlijke stijging van salarissen. Voor 2023 houden we rekening met een stijging van 4%. Ook de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen laten een stijging zien;
- Onze dienstverlening wordt steeds digitaler. Wij zijn steeds afhankelijker van stabiele digitale verbindingen en van informatievoorziening die voldoet aan eisen van informatieveiligheid en privacy;
- Een ambitieus programma vraagt ambtelijke capaciteit.

Samenvatting

In deze kadernota zijn de baten en lasten voor 2023 in evenwicht. Ook het meerjarenperspectief 2024-2026 is sluitend.

bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Saldi kadernota 2023 (minteken = positief saldo)	-2.122	-1.493	-3.010	-711

Deze kadernota 2023 vormt de basis voor de op 10 november 2022 door uw raad vast te stellen programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026.

2. Uitgangspunten

2.1 Structureel en reëel evenwicht

De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn. Die provincie Zeeland ziet daarop toe. In het kader van Duurzaam Financieel Beleid stellen wij een meerjarenperspectief op voor een periode van 10 jaar. De toezichthouder kijkt bij het beoordelen van structureel en reëel evenwicht niet verder dan 4 jaar vooruit.

2.2 Algemene Uitkering

De Meicirculaire 2022 van het Gemeentefonds is bepalend voor de raming van de Algemene Uitkering voor 2023 en verdere jaren.

2.3 Sociaal domein

De budgetten voor Jeugd en Wmo worden geraamd in overeenstemming met de begroting 2023 van gemeenschappelijke regeling GGD Zeeland (inclusief IJZ) en gemeenschappelijke regeling SWVO.

2.4 Gemeenschappelijke regelingen

Wij hanteren de VZG-richtlijn. De toegestane inflatiecorrectie voor de begroting 2023 van Zeeuwse gemeenschappelijke regelingen bedraagt 2,7%. Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling kan op basis van een goede inhoudelijke onderbouwing verzoeken om af te wijken van deze richtlijn.

2.5 Rente

Aan de reserves voegen wij geen rente toe. Bij nieuwe investeringen rekenen wij vanaf 2023 met een rente van 2,0%. Op grond van de notitie grondexploitaties van de commissie BBV wordt bij de rentetoerekening aan grondexploitaties uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar rato van de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen.

2.6 Winstneming

Voor een adequate sturing op de kengetallen solvabiliteit en ratio weerstandsvermogen zijn in de Kadernota de verwachte winstnemingen geactualiseerd op grond van de meest recente grondexploitaties. We hanteren bij winstneming de Percentage of completion methode (Poc-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang winst genomen. De Poc-methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert.

Bij de verwerking van de winstnemingen in deze Kadernota zijn we uitgegaan van het principe t-2. Dit betekent dat we de verwachte winstneming voor het jaar 2022 in de jaarschijf 2024 hebben opgenomen. Deze systematiek zorgt er namelijk voor dat we geen uitgaven dekken met winsten die nog niet gerealiseerd zijn.

2.7 Ontwikkeling loonkosten en premies

In afwachting van een nieuwe CAO voor 2023 houden wij rekening met een stijging van de salarissen met € 500.000 (circa 4%).

2.8 (Woon)lastendruk

Ons tarievenbeleid heeft ertoe geleid dat wij qua woonlasten tot de 50 goedkoopste gemeenten behoren. Volgens de Atlas van de lokale lasten 2022 van het COELO staan we (van goedkoop naar duur) momenteel op de 39^e plaats (2021: 54^e plaats). Deze positie bij de 50 goedkoopste gemeenten willen we handhaven.

Wij hanteren de volgende uitgangspunten:

OZB woningen	Voor 2023 en 2024 wordt rekening gehouden met een stijging van 2% en voor 2025 en 2026 met een stijging van 1% per jaar.
OZB niet-woningen	Voor 2023 tot en met 2025 wordt rekening gehouden met een stijging van 2% per jaar en vanaf 2026 met een stijging van 1% per jaar.
Rioolheffing	Kostendeekkende heffing.
Afvalstoffenheffing	Kostendeekkende heffing.
Hondenbelasting	Daling tarief met 25%.
Forensenbelasting	Stijging 2,0%.
Toeristenbelasting	Geen tariefverhoging.
Liggelden	Geen verhoging.
Lijkbezorgingsrechten	Kostendeekkende heffing.
Leges omgevingsvergunningen	Kostendeekkende heffing.
Secretarieleges	De tarieven worden voor 2022 met 2% verhoogd.
Huren en tarieven	Stijging 2,0%.

Op basis van deze uitgangspunten ontwikkelt de lastendruk zich als volgt:

Meerpersoonshuishoudens (eigenaar en gebruiker):

	2022		2023	2024	2025	2026
	Landelijk gem. COELO	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen
Afvalstoffenheffing	€ 317,00	€ 276,00	€ 277,00	€ 287,00	€ 302,00	€ 322,00
Rioolheffing	€ 207,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00
OZB	€ 380,00	€ 310,00	€ 316,00	€ 322,00	€ 325,00	€ 328,00
Totaal	€ 904,00	€ 792,00	€ 799,00	€ 815,00	€ 833,00	€ 856,00
Stijging woonlasten			0,9%	2,0%	2,2%	2,8%

Eenpersoonshuishoudens (eigenaar en gebruiker):

	2022		2023	2024	2025	2026
	Landelijk gem. COELO	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen
Afvalstoffenheffing	€ 256,00	€ 215,00	€ 217,00	€ 225,00	€ 237,00	€ 253,00
Rioolheffing	€ 190,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00
OZB	€ 380,00	€ 310,00	€ 316,00	€ 322,00	€ 325,00	€ 328,00
Totaal	€ 826,00	€ 704,00	€ 712,00	€ 726,00	€ 741,00	€ 760,00
Stijging woonlasten			1,1%	2,0%	2,1%	2,6%

3. Financieel perspectief 2023-2026

3.1 Recapitulatie

bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Saldo meerjarenraming	-188	62	-361	-361
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-5.819	-5.362	-6.283	-3.550
Programma's (str.)	2.610	2.631	2.683	2.683
Programma's (inc.)	892	872	592	0
Investeringsagenda	233	304	359	517
Mutaties in reserves	150	0	0	0
Saldo	-2.122	-1.493	-3.010	-711
	overschot	overschot	overschot	overschot

De bovengenoemde onderdelen worden in de hierna volgende paragrafen toegelicht.

3.2 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Alg. dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Verhoging OZB in 2026 met 1%	0	0	0	-55
Verlaging OZB-stijging in 2024 van 4% naar 2%	0	110	110	110
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing tijdelijk verlagen naar 95%	150	150	150	0
Gemeentefonds: Meicirculaire 2022	-5.739	-5.362	-6.228	-3.205
Dividend GBE Aqua en PZEM	-230	-260	-315	-400
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-5.819	-5.362	-6.283	-3.550

Korte toelichting:

- Voor 2026 houden we rekening met een ozb-stijging van 1% per jaar.
- Om de stijging van de (woon)lasten te beperken en burgers en ondernemers in deze periode met hoge inflatie te ontzien, verlagen we de ozb-stijging voor 2023 en 2024 van 4% naar 2% per jaar. Dit komt neer op een structureel nadeel van circa € 110.000 vanaf 2024. De verlaging in 2023 kan namelijk opgevangen worden met de verwachte overrealisatie in 2022.
- Om de stijging van de woonlasten te beperken verlagen we gedurende 3 jaren tevens de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing van 100% naar 95%.
- De Meicirculaire 2022 van het Gemeentefonds is bepalend voor de raming van de Algemene Uitkering voor 2023 en verdere jaren. De Meicirculaire 2022 laat een aanzienlijke stijging zien, door:
 - Taakmutaties. Voor diverse taakmutaties kunnen we structureel € 0,2 miljoen tegemoet zien;
 - Hogere accessen, zowel door loon- en prijscompensatie als door hogere rijksuitgaven op basis van het regeerakkoord (Startnota). De accessen in deze circulaire zijn uitzonderlijk hoog en het is de vraag of het Rijk dit allemaal kan uitvoeren. We handhaven daarom het bij de Septembercirculaire 2021 door u gehanteerde uitgangspunt voor onderuitputting (€ 0,4 miljoen);
 - Herijking van het gemeentefonds. De herijking is in deze circulaire eindelijk verwerkt. In plaats van een verwacht nadeel van € 0,2 miljoen is voor Tholen een voordeel van ruim € 0,1 miljoen ontstaan;
 - Het tijdelijk bevroren van de opschalingskorting. De opschalingskorting is tot en met 2025 bevroren op het niveau van 2019. Dit zorgt voor een voordeel dat oploopt van € 0,55 miljoen in 2023 tot bijna € 1,0 miljoen in 2025;
 - Compensatie jeugdhulp voor 2023 op basis van de uitspraak van de Commissie van Wijzen (circa € 2,0 miljoen). Voor de jaren na 2023 vindt in de Meicirculaire 2022 nog geen compensatie plaats. We ramen voor 2024 en 2025 geen stelpost, hetgeen zeer voorzichtig is. Voor het jaar 2026 nemen we in overeenstemming met de provinciale richtlijn een stelpost op van 75% van het bedrag volgens de uitspraak van de Commissie van Wijzen (€ 0,85 miljoen).
- De verwachte dividenden van GBE Aqua (Evides) lopen in de periode tot en met 2026 op tot circa € 400.000.

3.3 Programma's (exclusief investeringsagenda)

bedragen x € 1.000		2023	2024	2025	2026
<i>Bestuur</i>					
Budget voor functionaliteit Contact Center (telefoneren met teams)	Str	10	10	10	10
Budget voor Klant Contact Monitor (direct meten klanttevredenheid) / koppeling Qmatic	Str	24	24	24	24
Budget voor opstellen dorpsagenda's	Inc	100	0	0	0
<i>Veiligheid</i>					
Hogere bijdrage GR Veiligheidsregio Zeeland (boven de VZG-norm)	Str	45	6	-32	-32
<i>Verkeer, vervoer en waterstaat</i>					
Hoger budget wegen o.g.v. wet Herverdeling wegenbeheer (Waterschap)	Str	100	100	100	100
<i>Economie</i>					
Hogere baten forensen- en toeristenbelasting (o.b.v. jaarrekening 2021)	Str	-70	-70	-70	-70
Hoger budget voor acquisitie	Inc	60	60	60	0
Uitvoeringsbudget n.a.v. arbeidsmarktonderzoek	Inc	100	0	0	0
<i>Sport, cultuur en recreatie</i>					
Vrijval energiebudget zwembad Haestinge	Str	-15	-15	-15	-15
Hoger budget i.v.m. areaaluitbreiding groen	Str	19	19	19	19
Hoger budget voor maaien n.a.v. aanbesteding	Str	33	33	33	33
Budget voor groene inpassing van inzamelvoorzieningen	Inc	35	35	35	0
Budget voor realisatie Tholen app	Inc	0	100	0	0
Budget voor cofinanciering Verdrongen stad Reymerswael (subsidie-aanvraag)	Inc	100	100	100	0
Budget voor formatie-uitbreiding beleidsmedewerker toerisme en recreatie (0,7 fte)	Str	55	55	55	55
Budget voor verbeteren kwaliteit strandje Sint Philipsland (haven)	Inc	60	0	0	0
Budget voor aansluiting bij Zuiderwaterlinie en Vereniging van Vestingsteden	Str	19	19	19	19
Budget voor erfgoed (projecten, onderzoek en communicatie)	Inc	10	10	10	0
Budget voor opstellen landschapsontwikkelingsplan	Inc	0	50	0	0
<i>Sociaal domein</i>					
Vrijval exploitatiebudgetten dorps huis oude Haestinge	Str	-30	-30	-30	-30
Hoger budget voor schuldhulpverlening	Str	15	15	15	15
Budget voor projectleiding Thools vervoerssysteem	Inc	15	15	0	0
Budget voor inzet praktijkondersteuning bij de huisartsen (POH)	Inc	60	50	25	0
Budget voor formatie vroegsignalering (1,0 fte) en netwerk en preventie (0,28 fte)	Str	102	102	102	102
Plan van aanpak schuldienstverlening (structureel gemaakt)	Inc	-80	-40	0	0
Budget voor formatie-uitbreiding coördinatie administratie Sociaal Domein (0,22 fte)	Str	18	18	18	18
<i>Volksgezondheid en milieu</i>					
Hogere bijdrage GR RUD Zeeland (boven de VZG-norm a.g.v. 1e, 3e en 4e wijziging 2022)	Str	32	32	32	32
Hogere bijdrage GR GGD Zeeland (boven de VZG-norm)	Str	68	68	68	68
Budget voor voortzetting preventieakkoord (Lekker in je vel)	Inc	50	70	70	20
Hoger uitvoeringsbudget visie Energiebalans	Inc	25	125	125	0
Hoger budget voor natuurouders en natuurouderwerkgroep	Str	6	6	6	6
Budget voor formatie-uitbreiding beleidsmedewerker bodem (0,3 fte)	Str	26	26	26	26
Budget voor uitvoering extra bodemtaken	Inc	50	50	0	0
Budget voor digitalisering bodemonderzoeksrapporten	Inc	35	35	35	0
Budget voor activiteiten Schoon Zeeland (zwerfvuil)	Str	5	5	5	5
Budget voor Klimaat- en Energieadaptatiestrategie	Str	18	18	18	18

<i>bedragen x € 1.000</i>		2023	2024	2025	2026
<i>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>					
Budget voor coördinatie woonwagenzaken (inhuur Forticon)	Inc	17	17	17	0
Hoger budget voor nieuwe applicatie Omgevingswet	Str	25	25	25	25
<i>Overhead (en diversen)</i>					
Hoger budget voor salarissen	Str	500	500	500	500
Lager budget voor pensioenpremie en sociale lasten per 1 januari 2022	Str	-100	-100	-100	-100
Budget voor periodiek medisch onderzoek	Inc	40	0	0	0
Budget voor inflatiecorrectie overige gemeenschappelijke regelingen (2,7%)	Str	135	135	135	135
Budget voor inflatiecorrectie overig	Str	1.000	1.000	1.000	1.000
Hoger budget voor energie (en brandstof)	Str	300	300	300	300
GR ICTWBW: hogere bijdrage	Str	150	150	200	200
Budget voor informatiebeveiliging	Inc	80	80	80	0
Budget voor formatie-uitbreiding functioneel applicatiebeheer (0,5 fte)	Str	40	40	40	40
Budget voor data-analyse en innovatie	Inc	0	40	0	0
Budget voor adoptie van Office 365 (training en advies)	Str	5	5	5	5
Budget voor contractmanagement (Stichting Inkoopbureau West-Brabant)	Inc	35	35	35	0
Budget voor formatie-uitbreiding coördinator team Publiekszaken (0,67 fte)	Str	65	65	65	65
Budget voor formatie-uitbreiding communicatie (1,0 fte)	Str	80	80	80	80
Budget voor piketvergoedingen medewerkers communicatie	Str	10	10	10	10
Hoger budget voor communicatie	Inc	20	20	20	0
Totale lasten programma's		3.502	3.503	3.275	2.683

Hieronder volgt per programma een korte toelichting.

Bestuur

Budget voor functionaliteit Contact Center

Dit betreft een functionaliteit voor het telefoneren met teams.

Budget voor Klant Contact Monitor / koppeling met Qmatic

Met Klant Contact Monitor (KCM) kan een directe meting toepast worden op de dienstverlening. In 2022 is gestart met balie en telefonie. Dit wordt uitgebreid naar rest van de organisatie. Door directe meting krijgen we meteen feedback van inwoners over de kwaliteit van de dienstverlening.

Budget voor opstellen dorpsagenda's

We willen de zichtbaarheid van de gemeente in de kernen (verder) vergroten door alle kernen te bezoeken en per kern een dorps- en stadsagenda op te stellen. Voor het opstellen van deze agenda's hebben we in 2023 een bedrag van € 100.000 opgenomen. Na het opstellen gaan we samen aan de slag met de uitvoering. Hiervoor hebben we in deze kadernota nog geen middelen geraamd.

Veiligheid

Hogere bijdrage GR Veiligheidsregio Zeeland (boven de VZG-norm)

Dit betreft de mutatie in de bijdrage aan GR Veiligheidsregio Zeeland boven de VZG-norm.

Verkeer, vervoer en waterstaat

Hoger budget wegen o.g.v. wet Herverdeling wegenbeheer (Waterschap)

De hoogte van bijdragen van gemeenten aan het beheer van gemeentelijke wegen door waterschappen is vastgelegd in het Besluit bijdrage vergoeding wegzorg. Jaarlijks wordt zij bijgesteld op basis van gegevens van het Centraal Planbureau (prijstijging overheidsconsumptie). De bijdrage aan Waterschap Scheldestromen komt vanaf 2023 naar verwachting uit op € 1.540.000. Dit betekent een stijging van € 100.000.

Economie

Hogere baten forensen- en toeristenbelasting

Dit betreft de structurele doorwerking op basis van de jaarrekening 2021.

Hoger budget acquisitie

We continueren de bijdrage aan Stichting Tholen beter bekend voor uitvoering van het Promotie- en acquisitieplan. Uw raad heeft voor dit project tot en met 2022 middelen beschikbaar gesteld. Om de continuïteit te waarborgen en het gezaaide goed te kunnen oogsten maken we ruimte vrij om dit project langer te ondersteunen (€ 60.000 per jaar voor de periode 2023-2025). De stichting investeert in de aantrekkelijkheid van Tholen en in het promoten ervan. Dit gebeurt onder de naam Eiland Tholen.

Uitvoeringsbudget n.a.v. arbeidsmarktonderzoek

Momenteel loopt een arbeidsmarktonderzoek (collegejaarprogramma 2022), welke mede de basis wordt voor het toekomstige bedrijventerreinbeleid. In 2023 zal uitvoering aan het onderzoek gegeven worden. De actiepunten zullen naar verwachting hoofdzakelijk liggen in het versterken van de economische infrastructuur door kwaliteitsverbetering van de voorzieningen voor bedrijven. Voorbeelden op de bestaande bedrijventerreinen zijn verduurzaming en het invoeren van parkmanagement. Parkmanagement kan heel breed gaan van onderhoud van de openbare ruimte tot het gezamenlijk afvoeren van afval en/of het inkopen van producten. Voor de werkzaamheden en activiteiten is een globaal bedrag geraamd van € 100.000.

Sport, cultuur en recreatie

Vrijval energiebudget zwembad Haestinge

Deze verlaging met € 15.000 vloeit voort uit het raadsbesluit d.d. 17 februari 2022.

Hoger budget i.v.m. areaaluitbreiding groen

Het areaal openbaar groen is toegenomen met 3.800 m² bosplantsoen, 3.050 m² vaste planten, 220 m² heesters, 520 m² hagen en 357 solitaire bomen, waarvan de jaarlijkse beheerkosten € 19.000 bedragen.

Hoger budget voor maaien n.a.v. aanbesteding

Voor het maaiwerk was een nieuwe aanbesteding nodig. De kosten blijken aanzienlijk gestegen te zijn. Er is structureel € 33.000 extra budget nodig om het kwaliteitsniveau gelijk te houden.

Budget voor groene inpassing van inzamelvoorzieningen

De gemeente heeft in 2020 een wijziging doorgevoerd in de inzamelwijze van oud papier en karton. Er is destijds gekozen voor inzameling met rolcontainers huis-aan-huis om zo de service voor de inzameling van grondstoffen te vergroten en zo bij te dragen aan het realiseren van de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). Om de inzamelkosten zo laag mogelijk te houden is ook bij de verzamelbouw gekozen voor gebruik van dezelfde containers. Door klachten vanuit de samenleving over "verrommeling" van de openbare ruimte" heeft uw raad vragen gesteld over de inpassing van deze containers. Er is toen gewacht met het inpassen van deze containers, mede omdat niet duidelijk was of het aantal papiercontainers toereikend zou zijn. Ondertussen hebben we een duidelijk beeld van het aantal noodzakelijke containers per complex. Om containers in te passen in de omgeving is de komende jaren een totaalbudget nodig van € 140.000, waarvan € 35.000 reeds in 2022.

Budget voor realisatie Tholen app

Belangrijke aanleiding voor realisatie van een Tholen app is dat de Thoolse fiets- en wandelroutes niet via een app te vinden of te gebruiken zijn. Elders wordt een app veelvuldig ingezet om toeristische informatie te ontsluiten en routes aan te bieden. De grootste toegevoegde waarde van een app is het gebruik van belevingsroutes. Het bedrag van € 100.000 is bedoeld voor het opzetten en ontwikkelen van de app. De app zal in nauwe samenwerking met de Stichting Tholen Beter Bekend vorm gegeven worden.

Budget voor cofinanciering Verdrongen stad Reymerswaal (subsidie-aanvraag)

Eén van de pareltjes op het gebied van toerisme, recreatie en erfgoed is de 'Verdrongen stad Reymerswaal'. Samen met een aantal stakeholders ontwikkelen we dit concept verder om het 'onzichtbare zichtbaar te maken' voor bezoekers en inwoners. Voor dit jaar is extra geld geraamd voor projectcapaciteit. Om de komende jaren in te kunnen zetten op het realiseren van projecten is extra geld nodig. De kans dient zich aan om hiervoor een Interreg-subsidie aan te vragen. Het thema van de aanvraag is: 'Leisure for a better society', met als doel het ontwikkelen van een toeristisch gebied als versneller voor de duurzame, sociale, en culturele ontwikkeling van het Geopark Schelde Delta, dat het verhaal van het verleden, het heden en de toekomst van een klimaatgevoelige regio als deze toont en beleefbaar maakt. Deze subsidie wordt namens Geopark Schelde Delta ingediend en wij kunnen hiervan (als partner) onderdeel uitmaken. Het genoemde bedrag als cofinanciering kan verdubbeld worden. Het bedrag van cofinanciering hoeft niet alleen door de gemeente te worden opgebracht, maar kan worden aangevuld door andere organisaties. Vanuit het cultuurfonds van de provincie wordt in ieder geval al een bedrag van € 100.000 bijgedragen. De subsidieperiode loopt van 2023 t/m 2025, dit betekent dat de bijdrage aan cofinanciering kan worden uitgesmeerd over een periode van 3 jaar. Het bedrag van 3 x € 100.000 is gebaseerd op het plan 'Verdrongen Stad Reymerswaal' van Ad & Ro Architecten. Op basis van dit plan is een begroting opgesteld. Het bedrag kan worden ingezet voor kosten voor o.a. projectleiding, getijddebakken, tentoonstelling en markeringen aan de Oesterdam.

Budget voor formatie-uitbreiding beleidsmedewerker toerisme en recreatie (0,7 fte)

De laatste jaren is vanuit de gemeente ingezet op toeristische ontwikkeling. Hierdoor zien we groei van het aantal bezoekers en zien we ook steeds meer initiatieven ontstaan vanuit ondernemers. Dit is goed voor de economie en leefbaarheid van de gemeente. Door de ontwikkelingen in de toeristische sector zien we ook steeds meer raakvlakken ontstaan met andere beleidsvelden, zoals o.a. duurzaamheid en wonen, waardoor integrale afstemming noodzakelijk is, zowel in- als extern. Het vergt veel tijd en aandacht om de diverse taken zo goed mogelijk uit te kunnen voeren. Het is lastig om aan alle projecten, verzoeken en initiatieven de aandacht te geven die het nodig heeft. Het leidt ook tot achterstand in het oppakken van vragen en verzoeken. Uitbreiding van capaciteit, dat wil zeggen het aantrekken van een extra beleidsmedewerker, is dan ook nodig. Zeker gezien de kansen die er de komende jaren liggen om Tholen verder op de kaart te zetten als toeristische en recreatieve bestemming. In de komende jaren wordt ingezet op projecten als 'Verdrongen stad Reymerswaal, riviercruises en deZuiderwaterlinie. We schatten in dat er een uitbreiding op de bestaande formatie nodig is van 0,7 fte.

Budget voor verbeteren kwaliteit strandje Sint Philipsland (haven)

Bij collegebesluit van 11 januari 2022 heeft ons college de intentie uitgesproken om verdere maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen om een veilige recreatieplek op het strandje (voormalige stortplaats) in stand te houden. Voor verbetering van de oeververdediging (om zandsuppletie tegen te gaan) en voor de kwaliteitsverbetering van het strandje is een eenmalig bedrag benodigd van € 60.000.

Budget voor aansluiting bij Zuiderwaterlinie en Vereniging van Vestingsteden

De gemeente is zich bewust van het vestingverleden van Tholen en wil dat gebruiken om zich nog beter op de toeristische kaart te zetten. Daarvoor hebben we ons in 2022 aangesloten bij de Zuiderwaterlinie (ZWL) en zullen we in 2023 ook lid worden van de Vereniging van Nederlandse Vestingsteden. Op die wijze kunnen we profiteren van de kracht van het gezamenlijk optrekken in activiteiten, onderzoek, promotie en communicatie rond de Zuiderwaterlinie. Ook is het op die wijze eenvoudig leren van reeds jarenlange ervaringen van andere deelnemers. Voor deze lidmaatschappen is een structureel budget van € 18.500 benodigd.

Budget voor erfgoed (projecten, onderzoek en communicatie)

Voor het uitvoeren van projecten, onderzoeken en communicatie hierover wordt voor 3 jaren een bedrag gevraagd van € 10.000. Hiermee kan gewerkt worden aan onder andere de (her)beleving van de Linie van de Eendracht en de nadere invulling van de lidmaatschappen van de Vereniging van Vestingsteden en de alliantie Zuiderwaterlinie.

Budget voor opstellen landschapsontwikkelingsplan

Voor het opstellen van een landschapsontwikkelingsplan is een budget van € 50.000 benodigd. Voor de uitvoering van dit plan hebben we echter nog geen budget geraamd. Op dit punt horen we graag uw richtinggevende uitspraken.

Sociaal domein

Vrijval exploitatiebudgetten dorps huis oude Haestinge

Deze verlaging met € 30.000 vloeit voort uit het raadsbesluit d.d. 17 februari 2022.

Hoger budget voor schuldhulpverlening

Als gevolg van het beëindigen van de samenwerking met GR De Bevelanden vanaf 1 juli 2022 is een extra budget benodigd van € 15.000 structureel (software, kennisbank Schulinck, lidmaatschap NVVK, diverse koppelingen etc).

Budget voor projectleiding Thools vervoerssysteem

Sinds 2019 is het Thools Vervoerssysteem (Thover) operationeel, met lokaal aanvullend vervoer door vrijwilligers. De ontwikkeling van Thover is in sterke mate beperkt door de coronacrisis. Vooralsnog gaat men uit van een daadwerkelijke doorstart vanaf begin 2022. Tegelijkertijd met de ontwikkeling van lokaal aanvullend vervoer, is met het oog op de voorbereiding van de nieuwe openbaar vervoersconcessie eind 2024 in Zeeland gestart met het project slimme mobiliteit. De verwachting is reëel dat in de nieuwe vervoersconcessie er sprake zal zijn van een sterke verschraving van het openbaar vervoer, waardoor lokaal het vervoer vormgegeven moet worden met alternatieven, kleinschalig vervoer en vervoer op afroep Thover kan hierin mogelijk een rol gaan spelen, maar dient financieel in staat gesteld te worden om enerzijds een doorstart te maken en anderzijds vanaf 2025 een rol te kunnen spelen in het aanvullend openbaar vervoer. Voor 2023 en 2024 is een bedrag nodig van € 15.000 voor projectleiding.

Budget voor inzet praktijkondersteuning bij de huisartsen (POH)

Naar aanleiding van een motie van de raad is gestart met de pilot Praktijkondersteuning bij de huisartsen (POH) voor jeugd. Per 1 januari 2022 is in alle kernen een POH-jeugd actief. De pilot loopt een jaar. Eind 2022 worden de resultaten van deze pilot aan uw raad voorgelegd en wordt u gevraagd een besluit te nemen over een mogelijke voortzetting van de POH-jeugd. De bedoeling is dat deze inzet zorgt voor dalende kosten in de uitgaven van de Jeugdzorg. De kosten bedragen € 100.000 en in de reguliere begroting is € 40.000 opgenomen voor de inzet van POH. Vooruitlopend op een positief besluit van uw raad, wordt voor 2023 een bedrag opgenomen van € 60.000 in 2023, aflopend naar € 50.000 in 2024 en € 25.000 in 2025.

Budget voor formatie-uitbreiding vroegsignalering (1,0 fte) en netwerk en preventie (0,28 fte)

Per 1 januari 2021 zijn wijzigingen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) doorgevoerd. Vroegsignalering is hierbij als wettelijke taak opgenomen. Dit stelt gemeenten in staat om te voorkomen dat betalingsachterstanden oplopen tot een problematische schuld. Door vroegsignalering worden in een zo vroeg mogelijk stadium mensen met financiële problemen in beeld gebracht, om zodoende vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken. In 2021 zijn met diverse signaalpartners, zoals de woningstichting, drinkwaterbedrijven, energieleveranciers en zorgaanbieders, convenanten afgesloten om beginnende betalingsachterstanden kenbaar te maken. Inwoners ervaren vaak grote druk van financiële problemen. Uit onderzoek blijkt dat het vaak 4 tot 5 jaar duurt voordat een inwoner zelf om hulp vraagt. Ondertussen groeit de stress en ontstaan vaak ook problemen op andere vlakken.

Een nieuwe taak in het verlengde van vroegsignalering is netwerk en preventie. Om vroegtijdig hulp te kunnen bieden aan mensen met (dreigende) schulden legt de netwerk- en preventiemedewerker verbindingen tussen gemeente, (maatschappelijke) organisaties, woningcorporaties, energieleveranciers, zorgcoöperaties, vrijwilligers, bedrijven en inwoners. De medewerker stimuleert ook initiatieven van inwoners op het gebied van armoede, organiseert netwerksessies, waarbij specifieke thema's over armoede aan de orde komen, inventariseert in samenwerking met ketenpartners hoe inwoners tijdig bereikt kunnen worden en welke ondersteuning het meest effectief is in bepaalde situaties, maakt afspraken met ketenpartners over trainingen om (verborgen) armoede eerder te signaleren en over de monitoring daarvan en geeft vorm aan de regietafel.

In de programmabegroting 2022 is budget opgenomen voor het plan van aanpak schuldhulpverlening. Voor 2022 is € 120.000 opgenomen, voor 2023 € 80.000 en voor 2024 € 40.000. Het budget voor 2022 is ingezet voor 1,0 fte vroegsignalering en 0,5 fte netwerk en preventie. Ondanks de positieve resultaten is, mede vanwege de coronacrisis en de huidige inflatoire ontwikkelingen, de eerdere verwachting (daling van het aantal aanvragen schuldhulpverlening) erg onzeker. Het is in ieder geval nu nog niet zichtbaar in de aantallen, terwijl dit wel de verwachting was en moest zorgen voor dekking binnen de business case. Gezien de wettelijke taak en het maatschappelijk belang van vroegsignalering is derhalve structurele dekking noodzakelijk. De structurele kosten voor vroegsignalering worden geraamd op € 80.000 per jaar (1 fte) en voor netwerk en preventie op € 22.000 (0,28 fte).

Plan van aanpak schuldienstverlening (structureel gemaakt)

Bij structurele invulling kunnen de incidentele middelen voor 2023 en 2024 vrijvallen.

Budget voor formatie-uitbreiding coördinatie administratie Sociaal Domein (0,22 fte)

De taakvelden van het cluster omvatten de administratieve verwerking van genomen besluiten in het kader van de Participatiewet, schuldhulpverlening, armoedebeleid en andere (tijdelijke) inkomensondersteunende maatregelen, terugvordering en verhaal inclusief boete, kwaliteitsbewaking en interne controle. Naast de uitvoering van genoemde taken vraagt afstemming tussen beleid, uitvoering, administratie en interne controle binnen de genoemde regelingen de nodige aandacht, evenals het inrichten van processen en het toebedelen van verantwoordelijkheden binnen deze processen. In het verleden werden deze taken vanuit één coördinatiepunt bewaakt en verdeeld. Gaandeweg zijn deze uren vervallen door wisseling van personeel. Voor de uitvoering 2021 en 2022 is er extra capaciteit ingezet en is het dienstverband van de medewerker Interne Controle tijdelijk uitgebreid met 8 uur per week. Gezien de druk op het cluster is coördinatie van diverse werkzaamheden onmisbaar. Het aantal uren kan bepaald worden op 8 uur per week, waarvan de kosten € 17.500 (schaal 9) per jaar bedragen.

Volksgezondheid en milieu

Hogere bijdrage GR RUD Zeeland

Dit betreft de hogere bijdrage aan GR GGD Zeeland, boven de VZG-norm, als gevolg van de 1e, 3e en 4e begrotingswijziging 2022.

Budget voor voortzetting preventieakkoord (Lekker in je vel) en bewegingsonderwijs

We maken gebruik van de specifieke uitkering lokale Preventieakkoorden. Samen met diverse partijen is er een lokaal akkoord gesloten, nl. Preventieakkoord 2021-2023 "Lekker in je vel in de gemeente Tholen". Op basis van de regeling krijgen we jaarlijks € 20.000 aan uitvoeringsbudget. De regeling vervalt echter per 1 januari 2024. Vanwege de positieve effecten willen we het lokaal preventieakkoord (met eigen middelen) voortzetten. Hiervoor is vanaf 2024 € 20.000 benodigd.

Goed bewegingsonderwijs draagt bij aan de algemene gezondheid van opgroeiende kinderen, zoals motorische ontwikkeling, cognitieve en sociaal emotionele aspecten van het kind. De bedoeling is om samen met de basisscholen en De Leertuin het bewegingsonderwijs naar een hoger plan te brengen. Hiervoor is voor een periode van 3 jaren jaarlijks € € 50.000 benodigd.

Hoger uitvoeringsbudget visie Energiebalans

Bij de behandeling van de programmabegroting 2022 heeft uw raad via een motie voor de jaren 2022 en 2023 een uitvoeringsbudget van € 100.000 voor de energiebalans beschikbaar gesteld. Hiervan diende € 50.000 besteed te worden aan isolatiemaatregelen. Hiermee resteert voor de uitvoering van alle andere taken een bedrag van maximaal € 50.000. Voor de uitvoering van het majeure project verduurzaming bedrijventerrein Tholen bleek in 2022 dit volledige bedrag al noodzakelijk. Voor 2023 is daarom een aanvullend bedrag benodigd van € 25.000. Verder is voor de jaren 2024 en 2025 € 125.000 benodigd.

Hoger budget voor natuurouders en natuurouderwerkgroep

Bij de behandeling van de programmabegroting 2022 is unaniem de motie aangenomen om meer taken bij de natuurouderwerkgroep en natuurouders te leggen. Hiervoor is op dat moment € 10.000 structureel vrijgemaakt. Nu de gesprekken in de afrondende fase zijn beland blijken de natuurouderwerkgroep en natuurouders structureel meer budget nodig te hebben. Het voorstel is daarom de structurele bijdrage op te hogen met € 6.000 tot € 16.000.

Budget voor formatie-uitbreiding beleidsmedewerker bodem (0,3 fte)

Met de komst van de Omgevingswet krijgt de gemeente te maken met uitbreiding en verandering van de huidige bodem(beleids)taken. Zo dienen nadere beleidskeuzes t.a.v. de ondergrond gemaakt te worden en dienen de maatwerk- en de bruidsschatregels uiterlijk 2029 vertaald en/of geïntegreerd te zijn in de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Verder komen er "bodemtaken" naar ons over, zie onderstaand voorstel "Uitvoeringsbudget bodemtaken". Voor deze nieuwe taken is naar verwachting een structurele uitbreiding van de formatie met 0,3 fte benodigd (€ 26.000).

Budget voor uitvoering extra bodemtaken

Wanneer de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking treedt zal het bevoegd gezag van een deel van de bodemtaken van provincie naar gemeenten worden overgebracht. Een deel van deze taken valt onder de basistaken, een deel zijn niet-basistaken. Voor de niet-basistaken is hierboven formatie gevraagd. Voor de basistaken wordt weliswaar de gemeente verantwoordelijk, maar is reeds wettelijk bepaald dat de uitvoering door de omgevingsdiensten (i.c. RUD Zeeland) moet plaatsvinden. Hoewel we nog niet precies weten welke kosten dit met zich meebrengt is al op basis van doorrekeningen van de Zeeuwse Werkgroep Bodem een eerste inschatting van de kosten gemaakt voor deze "warme overdracht". Eerste berekeningen laten een kostenpost zien tussen de € 50.000 en € 95.000. Om deze reden wordt nu voor 2023 en 2024 € 50.000 gevraagd. In 2023 of 2024 zal meer duidelijk worden voor de exacte kosten. Overleg tussen de koepels IPO, VNG, UvW en Rijk heeft duidelijk gemaakt dat gemeenten vooralsnog geen compensatie vanuit provincie of Rijk hoeven te verwachten.

Budget voor digitalisering bodemonderzoeksrapporten

In het kader van de overdracht van de bodemtaken van provincie naar gemeente ('warme overdracht') worden momenteel diverse (provinciale) bodemdossiers gedigitaliseerd. Met de komst van de Omgevingswet wordt het digitaal beschikbaar hebben van bodemdossiers nog belangrijker. Zo zijn in de gemeentelijke archieven nog circa 420 dossiers en papieren bodemonderzoeken aanwezig die gedigitaliseerd en AVG-proof gemaakt moeten worden. Het betreft niet alleen papierwerk maar ook tekeningen. We willen deze digitaliseringkosten zijnde € 105.000 uitsmeren over de komende 3 jaren en uit laten voeren door een daarin gespecialiseerd bedrijf.

Budget voor activiteiten Schoon Zeeland (zwerfvuil)

In verband met het wegvallen van de zwerfafvalvergoeding van Stichting Nedvang vanaf 2023 is in aanvulling op het vorig jaar beschikbaar gestelde budget van € 18.000 een bijdrage nodig van minimaal € 0,19 per inwoner om de activiteiten van Schoon Zeeland voort te kunnen zetten. De gezamenlijke aanpak van deze thematiek is noodzakelijk en de opgebouwde campagne en het gezamenlijke netwerk dienen blijven te bestaan.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Budget voor coördinatie woonwagenzaken (inhuur Forticon voor 3 jaar)

Voor wat betreft het coördinatorschap woonwagenzaken is binnen de organisatie onvoldoende capaciteit en expertise beschikbaar. Naar aanleiding hiervan is navraag gedaan bij Forticon. Dit bedrijf fungeert momenteel als aanspreekpunt voor de bewoners, onderhoudt de bestuurlijke contacten en organiseert de maandelijkse projectgroep. Dit alles in het kader van de op handen zijnde herinrichting van het woonwagencentrum aan de Oudelandsedijk te Tholen. Zij zijn bereid deze taak de komende jaren op zich te nemen en voor ons uit te voeren. Voor de periode 2023 tot en met 2025 is een budget nodig van € 16.500 per jaar.

Hoger budget voor nieuwe applicatie Omgevingswet

De komst van de Omgevingswet vraagt om een aanpassing van de ondersteunende ICT-programma's.

Huidig:

Squit XO	€ 48.000	
NedPlan	<u>€ 4.000</u>	
Totaal		€ 52.000

Nieuw:

RX Mission (incl. RMA-module)	€ 55.500	
NedOmgeving	€ 15.000	
Regeldienst (toepasbare regels)	<u>€ 6.500</u>	
Totaal		€ 77.000

Het verschil is derhalve: € 25.000

De beheerbijdrage voor het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO) wordt ingehouden via het gemeentefonds. In de Meicirculaire 2022 verwachten we een extra vergoeding om gemeenten te compenseren voor de invoeringskosten van de Omgevingswet. De VNG blijft met de minister in gesprek over de invoeringskosten van de Omgevingswet en de verwachte terugverdientijd.

Overhead

Hoger budget voor salarissen

Voor 2022 houden we rekening met een stijging van de kosten van het ambtelijk apparaat van € 500.000 (CAO-stijging 4%, periodieken, functiewaardering).

Lager budget voor pensioenpremie en sociale lasten per 1 januari 2022

De stijging van de pensioenpremie per 1 januari 2022 is uiteindelijk niet doorgegaan. Dit levert een voordeel op van € 100.000.

Budget voor periodiek medisch onderzoek

De Arboret verplicht werkgevers om medewerkers een Periodiek Medisch Onderzoek aan te bieden. Elke medewerker mag zelf bepalen of hij daarvan gebruik maakt. Met het Preventief Medisch Onderzoek (PMO) breng je de gezondheid en leefstijl van medewerkers in kaart om zo verzuim en uitval te voorkomen. De kosten worden geschat op € 40.000 eenmalig.

Budget voor inflatiecorrectie overige gemeenschappelijke regelingen (2,7%)

Wij hanteren de VZG-richtlijn, waardoor de toegestane inflatiecorrectie voor de begroting 2022 van Zeeuwse gemeenschappelijke regelingen 2,7% bedraagt. Hiervoor is een budget van € 135.000 benodigd.

Budget voor inflatiecorrectie overig

Voor inflatiecorrectie van alle overige budgetten ramen we een bedrag van afgerond € 1.000.000. Dit is grofweg als volgt opgebouwd:

- Reguliere exploitatie: € 650.000 (inflatiegevoelige budgetten € 13.000.000 x 5%);
- Onderhoudsvoorzieningen (hogere dotatie): € 250.000 (huidige dotatie van € 1.250.000 x 20%);
- Investeringsplanning (hogere kapitaallasten): € 100.000 (geplande investeringen van € 12.000.000 * 20% / 25 jaar).

Hoger budget voor energie (en brandstof)

Voor de jaren 2022 en 2023 is er voor elektriciteit en aardgas een overeenkomst met een leverancier. Gelukkig heeft het grootste deel van de inkoop al plaatsgevonden in 2020 en 2021, tegen voor nu lage prijzen. Echter een beperkt deel was nog niet gefixeerd, zoals we dat noemen. Voor 2022 gaat dit om 25% van het volume en voor 2023 om 50%. Voor het eerste en tweede kwartaal van 2022 heeft de inkoop nu helemaal plaatsgevonden, voor de komende 2 kwartalen en voor geheel 2023 moet een deel dus nog worden ingekocht. We gaan uit van een structurele stijging van de energielasten met € 300.000 (dit komt grofweg overeen met 50%).

GR ICTWBW: hogere bijdrage

Dit betreft de hogere bijdrage GR ICT WBW als gevolg van schaalnadeel uittreding Bergen op Zoom, een hoger aandeel van Tholen in het aantal accounts, gewijzigde verdeelsleutels en een dubbele verbinding naar het datacenter.

Budget voor informatiebeveiliging

Op het gebied van informatiebeveiliging is tijdelijk ondersteuning nodig om:

- audits vorm te geven;
- bio-maatregelen te implementeren in processen.
- meer risicogestuurd te werken;

Budget voor formatie-uitbreiding functioneel applicatiebeheer (0,5 fte)

Op het gebied van functioneel applicatiebeheer is uitbreiding van de formatie met 0,5 fte nodig om te kunnen voldoen aan audits / eisen vanuit Informatieveiligheid en Privacy en het in beheer nemen van alle applicaties binnen de organisatie.

Budget voor data-analyse en innovatie

Voor gerichte ondersteuning op het gebied van data-analyse is voor 2024 een budget benodigd van € 40.000.

Budget voor adoptie van Office 365 (training en advies)

In 2022 vindt er een traject plaats voor de bestaande organisatie. Voor nieuwe medewerkers is jaarlijks een budget benodigd van € 5.000.

Budget voor contractmanagement (Stichting Inkoopbureau West-Brabant)

Contract- en leveranciersmanagement dient in het kader van rechtmatigheid en doelmatigheid goed ingericht te worden. Omdat intern de expertise op dit moment ontbreekt, is inhuur van het Inkoopbureau West-Brabant noodzakelijk. Voor de periode 2023 t/m 2025 bedragen de jaarlijkse kosten € 30.000.

Budget voor formatie-uitbreiding coördinator team Publiekszaken (0,67 fte)

Tot 2016 waren er 2 coördinatoren werkzaam bij de voormalige afdeling Publiekszaken. Na het vertrek van het toenmalige afdelingshoofd is één coördinator waarnemend afdelingshoofd geworden, in afwachting van de verdere organisatieontwikkeling en is er een tijdelijke coördinator benoemd voor 27 uur per week voor het KCC. Deze betreffende coördinator was tot 2015 intensief betrokken bij het Programma Dienstverlening. Per oktober 2018 is de betrokken medewerker, in het belang van de verdere doorontwikkeling van de gemeentelijke dienstverlening, de functie gaan vervullen van coördinator Dienstverlening en Processen bij het team Facilitaire Zaken. In het kader van de ontwikkeling naar meer zelforganisatie is er geen nieuwe coördinator voor het team Publiekszaken aangesteld. Inmiddels heeft de organisatieontwikkeling een andere wending gekregen. Het team Publiekszaken bestaat uit een cluster KCC, een cluster backoffice burgerzaken en een cluster uitvoering sociaal domein (Jeugdzorg, WMO, Participatiewet en Schuldhulpverlening). Het totaal aantal medewerkers bedraagt 44 en omvat ruim 1/5 deel van alle medewerkers bij de gemeente Tholen. Het gehele team is afhankelijk van één fulltime coördinator. Gezien het takenpakket en het aantal medewerkers is een 2e coördinator voor het team Publiekszaken noodzakelijk. De structurele kosten worden geraamd op € 65.000 per jaar.

Budget voor formatie-uitbreiding communicatie (1,0 fte)

Communicatie is een belangrijk instrument in een goed lopende organisatie. Binnen onze organisatie worden op het gebied van communicatie o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd: in- en externe communicatietrajecten, social media en webcare, persberichten, crisiscommunicatie en uitvoering Visie op communicatie (met onderwerpen als Direct Duidelijk, burgerpanel, communicatie met factor C). Het huidige cluster communicatie bestaat uit 3,0 fte. In de praktijk blijkt er onvoldoende capaciteit aanwezig om op een goede acceptabele manier uitvoering te kunnen geven aan de werkzaamheden. Dit gaat ten koste van de kwaliteit. Al vanaf medio 2021 wordt extra capaciteit ingehuurd en deze blijkt hard nodig om een aanvaardbaar werkdrumniveau te bereiken. Het is gewenst deze ingehuurde capaciteit om te zetten in structurele capaciteit. De structurele kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen € 80.000.

Budget voor piketvergoedingen medewerkers communicatie

Communicatie is geen "van 8 tot 5-bezigheid" maar vindt ook buiten kantooruren plaats. Het is dan goed dat er iemand aanspreekbaar is. Momenteel is er sprake van een vrijwillig piket. De communicatiemedewerksters ontvangen hiervoor geen piketvergoeding. Het is gewenst het piket te formaliseren en hen een vergoeding te verstrekken, net als bij andere disciplines in onze organisatie. De structurele kosten worden geschat op € 10.000.

Hoger budget voor communicatie

De kosten voor bestuurlijke ondersteuning en voorlichting zijn de afgelopen jaren aanzienlijk hoger uitgevallen, met name door hogere communicatiekosten in de Thoolse Bode en Eendrachtbode als gevolg van de coronapandemie, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis. Ook de komende drie jaren verwachten we nog hogere kosten. Daarom wordt uw raad voorgesteld om voor deze jaren een extra budget van € 20.000 beschikbaar te stellen.

3.4 Investeringsagenda

bedragen x € 1.000	Nr.	2023	2024	2025	2026
Renovatie Calvin College Tholen (2025, 2e deel)	01	0	0	0	47
Realisatie nieuwbouw BBS De Ark Oud-Vossemeer (2026)	02	0	0	0	26
Realisatie nieuwbouw BBS St. Anthonius Oud-Vossemeer (2026)	02	0	0	0	40
Realisatie nieuwbouw OBS De Heenetrecht Oud-Vossemeer (2026)	02	0	0	0	26
Renovatie zwembad Haesting Sint-Maartensdijk: aanvulling	03	80	80	80	80
Herinrichting buitenterrein zwembad Haesting Sint-Maartensdijk:	03	18	18	18	18
Herinrichting Molenvlietsedijk Tholen	04	58	58	58	58
Realisatie trailerhelling haven Tholen	05	2	4	4	4
Herinvulling locatie "De Veste" Tholen	06	5	9	9	9
Realisatie hubs in kader van Regionale Mobiliteitsstrategie	07	3	8	10	10
Revitalisatie audiovisuele installatie (aanvulling)	08	38	38	43	48
Realisatie aanlegsteiger riviercruises	09	0	36	72	72
Realisatie beleefpunten Linie van de Eendracht	10	0	8	15	15
Inrichting thuiswerkplekken	11	3	9	12	12
Vervanging bureaus gemeentehuis; elektrisch verstelbaar	12	2	6	8	8
Aanpassing en inrichting diverse ruimtes in het gemeentehuis	13	6	12	12	12
Doorwerking diverse investeringen slotwijziging 2021	14	18	18	18	18
Vervanging voertuigen en machines GB (2026)	15	0	0	0	8
Vervanging voertuigen GB (2025, 2e deel)	15	0	0	0	6
Totale lasten investeringsagenda		232	303	359	517

Korte toelichting:

1. *Renovatie Calvin College Tholen (2025, 2e deel)*

Het investeringsbedrag vloeit voort uit het Integraal Huisvestingsplan. Voor de renovatie van het Calvin College te Tholen is een bedrag geraamd van € 1.341.000. Afschrijving vindt plaats in 25 jaar.

2. *Realisatie nieuwbouw BBS De Ark, BBS Sint Anthonius en OBS De Heenetrecht Oud-Vossemeer (2026)*

De investeringsbedragen voor de scholen in Oud-Vossemeer vloeien voort uit het Integraal Huisvestingsplan. Voor BBS De Ark is een investering geraamd van € 1.174.000, voor BBS Sint Anthonius € 1.756.000 en voor OBS De Heenetrecht € 1.160.000. Afschrijving vindt plaats in 40 jaar.

3. *Renovatie zwembad Haesting Sint-Maartensdijk en herinrichting buitenterrein:*

De onder dit punt genoemde investeringslasten vloeien voort uit uw raadsbesluit d.d. 17 februari 2022. Het gaat om een aanvulling van het investeringsbedrag voor de renovatie van het zwembad met € 2.193.500 (specifieke uitkering: € 549.500) en om een aanvullend bedrag van € 313.500 voor de herinrichting van het buitenterrein (subsidie: € 11.713).

4. *Herinrichting Molenvlietsedijk Tholen*

De aanbesteding van de herinrichting is fors duurder uitgevallen. Het investeringskrediet dient hierdoor met € 970.000 verhoogd te worden. Afschrijving vindt plaats in 25 jaar.

5. *Realisatie trailerhelling haven Tholen*

Er is behoefte om de trailerhelling bij de handelshaven in Tholen te verplaatsen vanwege toename van het gebruik door derden en de overlast die dit met zich meebrengt voor inwoners en watersportvereniging. De investeringskosten voor 2023 worden ingeschat op € 60.000. Afschrijving vindt plaats in 25 jaar. We zijn in overleg met de watersportvereniging voor een financiële bijdrage.

6. *Herinvulling locatie "De Veste" Tholen*

Er is een initiatief van uit de bewoners (comité Groene Veste) voor herinvulling van de locatie "De Veste" te Tholen. De investeringskosten voor 2023 worden ingeschat op € 150.000. Afschrijving vindt plaats in 25 jaar.

7. *Realisatie hubs in kader van Regionale Mobiliteitsstrategie*

Ter uitvoering van de Regionale Mobiliteitsstrategie zullen hubs gerealiseerd gaan worden in de gemeente. De investeringskosten worden ingeschat op € 150.000 (2023: € 75.000 en 2024: € 75.000). Afschrijving vindt plaats in 25 jaar. De raming is globaal en afhankelijk van een bijdrage van de provincie Zeeland en landelijke subsidie.

8. *Revitalisatie audiovisuele installatie (aanvulling)*

Bij de door uw raad vastgestelde slotwijziging op 17 december 2020 is voor een nieuwe multimediale audio- en video-installatie een investeringskrediet van € 45.000 beschikbaar gesteld. Bij deze raming was rekening gehouden met een vrij eenvoudige uitbreiding van de bestaande installatie met een aantal camera's. Gezien de gedateerdheid van de aanwezige installatie bleek dat echter niet mogelijk en op grond van een uitgebracht deskundigenonderzoek is geconcludeerd dat de gehele installatie vervangen moet worden. Het uitgebrachte advies in de vorm van een conceptprogramma van eisen met een kostenraming, waarvan de fractievoorzitters in een eerder stadium kennis hebben genomen, gaat uit van een benodigd investeringskrediet van € 217.000. Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 5 jaar komt dit neer op een jaarlijkse kapitaallast van afgerond € 48.000. Rekening houdend met een eerder beschikbaar gesteld krediet van € 45.000 is een aanvullend investeringskrediet van € 172.000.

9. *Realisatie aanlegsteiger riviercruises*

Sinds eind vorig jaar is er concrete interesse van rederijen. Het plan van aanpak voor realisatie van een aanlegsteiger wordt in samenwerking met de rederij uitgevoerd. Op basis van informatie RWS en voorbeelden van steigers in andere gemeenten bedraagt de verwachte investering voor 2023 € 2.000.000. Afschrijving vindt plaats in 25 jaar. Het streven is om via subsidiegelden en een bijdrage van de rederij de kosten te minimaliseren. Vooralsnog gaan we uit van een bijdrage van ongeveer 40%.

10. *Realisatie beleefpunten Linie van de Eendracht*

We willen het vestingverleden van Tholen nog beter op de toeristische kaart te zetten. Daarvoor hebben we ons in 2022 aangesloten bij de Zuiderwaterlinie (ZWL) en zullen we in 2023 ook lid worden van de Vereniging van Nederlandse Vestingsteden. In het ambitiedocument van de ZWL is de ambitie uitgesproken de Linie van de Eendracht uit de vergetelheid te trekken door middel van een fiets- en wandelroute met kennis- en belevingsprojecten. Er liggen goede kansen om subsidie binnen te halen. Daarbij is de insteek en doelstelling om de Linie van de Eendracht zichtbaar, voelbaar, beleefbaar en betekenisvol te maken, met daarbij de aanvullende doelstelling een bijdrage te leveren aan het klimaatbewustzijn van inwoners en bezoekers. Vrijtijdsbesteding voor een betere samenleving. De realisatie bestaat uit de volgende drie deelprojecten: uitkijkpunt fort Venusdam (€ 50.000), beleefpunt fort Slikkenburg (€ 50.000) en reconstructie Bolwerk De Veste (€ 150.000). Het totale investeringsbedrag van € 250.000 voor 2023 is exclusief de te verwachten subsidie. Afschrijving vindt plaats in 25 jaar.

11. *Inrichting thuiswerkplekken*

Door de coronapandemie heeft het thuiswerken een vlucht genomen. Uit een enquête onder het personeel is gebleken dat het overgrote deel van onze medewerkers 1 of meerdere dagen thuis wil blijven werken. Dit heeft gevolgen voor het huidige kantoorconcept en leidt tot investeringskosten voor het ARBO-proof inrichten van de thuiswerkplek. Het investeringsbedrag wordt ingeschat op € 100.000 (2023: € 50.000 en 2024: € 50.000). Afschrijving vindt plaats in 10 jaar.

12. Vervanging bureaus gemeentehuis; elektrisch verstelbaar

Omdat we thuiswerken willen blijven continueren en we hybride werken willen stimuleren, moeten we de huidige werkplekken flexibel benutten. Dit betekent dat we meer in hoogte verstelbare bureaus moeten aanschaffen. De investeringskosten worden ingeschat op € 60.000 (2023: € 30.000 en 2024: € 30.000). Afschrijving vindt plaats in 10 jaar.

13. Aanpassing en inrichting diverse ruimtes in het gemeentehuis

In het gemeentehuis zullen als gevolg van het nieuwe kantoorconcept diverse ruimtes worden gecreëerd, zoals o.a. ontmoetingsplekken, stiltewerkplekken, hybride vergaderruimte en een werkcafé. De investeringskosten voor 2023 worden ingeschat op € 100.000. Afschrijving vindt plaats in 10 jaar.

14. Doorwerking diverse investeringen slotwijziging 2021

Dit betreft de structurele doorwerking van de in aanvulling op de begroting 2021 gevoteerde kredieten.

15. Vervanging voertuigen en machines GB

Dit betreffen reguliere vervangingsinvesteringen van bedrijfsvoertuigen en machines (Gemeentebedrijf). Afschrijving vindt plaats in 10 jaar.

3.5 Mutaties in reserves

bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Storting reserve Stimuleringsfonds samenleving	150	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	150	0	0	0

Korte toelichting:

We vinden het zeker in deze tijd belangrijk om initiatieven vanuit de bevolking te ondersteunen. Derhalve voeden we de reserve Stimuleringsfonds samenleving in 2023 eenmalig met een bedrag van € 150.000.

4. Meerjarenraming lange termijn

De globale financiële consequenties van het duurzaam financieel beleid voor de periode 2027-2032 hebben wij hieronder weergegeven:

bedragen x € 1.000	Nieuwe inv.	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Saldo programmabegroting 2023 / mjr 2024-2026		-711	-711	-711	-711	-711	-711
Nieuwbouw BBS De Ark Oud-Vossemeer	1.174	27	27	27	27	27	27
Nieuwbouw BBS St. Antonius Oud-Vossemeer	1.756	39	39	39	39	39	39
Nieuwbouw OBS De Heenetrecht Oud-Vossemeer	1.160	26	26	26	26	26	26
Vervanging voertuigen en machines GB	135	8	8	8	8	8	8
Saldo investeringen	4.225	100	100	100	100	100	100
Totaal		-611	-611	-611	-611	-611	-611
		overschot	overschot	overschot	overschot	overschot	overschot

Op basis van de huidige uitgangspunten ontstaat in 2032 een structureel overschot van € 611.000. Voor de jaren 2027 tot en met 2032 verwachten we bovendien nog superdividenden van PZEM, oplopend van circa € 1 miljoen in 2027 tot mogelijk zelfs € 4 miljoen in 2032. Deze dividenduitkeringen vinden plaats ten laste van reserves (incidenteel). Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording mogen we deze daarom niet structureel in de begroting verwerken. Uiteraard bieden de dividenden wel perspectief om de eventuele fondsen voor duurzaamheid en klimaat en energie ook in de toekomst te voeden.

5. Reservepositie en weerstandsvermogen

5.1 Ontwikkeling algemene reserve vrij besteedbaar

Het eigen vermogen laat per 31 december 2021 de volgende stand zien:

Algemene reserve vrij besteedbaar	4.709.000
Algemene reserve niet vrij besteedbaar	17.932.000
Bestemmingsreserves	927.000
Gerealiseerd resultaat 2021	2.468.000
Totaal reserves per 31 december 2021	26.035.000

De Algemene reserve vrij besteedbaar bedraagt ultimo 2021 € 4,709 miljoen. Het verloop is als volgt:

Verloopoverzicht	
Saldo Algemene reserve vrij besteedbaar per 1 januari 2022	4.709.000
Mutaties 2022 o.b.v. programmabegroting 2022 en mjr 2023-2025	-1.212.000
Doorgeschoven activiteiten uit 2021	-454.000
Saldo Algemene reserve vrij besteedbaar per 1 januari 2023	3.043.000
Mutaties 2023 o.b.v. programmabegroting 2022 en mjr 2023-2025	0
Mutaties Kadernota 2023 jaarschijf 2023	0
Saldo Algemene reserve vrij besteedbaar per 1 januari 2024	3.043.000
Mutaties 2024 o.b.v. programmabegroting 2022 en mjr 2023-2025	0
Mutaties Kadernota 2023 jaarschijf 2024	0
Saldo Algemene reserve vrij besteedbaar per 1 januari 2025	3.043.000
Mutaties 2025 o.b.v. programmabegroting 2022 en mjr 2023-2025	0
Mutaties Kadernota 2023 jaarschijf 2025	0
Saldo Algemene reserve vrij besteedbaar per 31 december 2025 en 2026	3.043.000

5.2 Ontwikkeling solvabiliteit

Doelstelling Tholen financieel in balans:

De solvabiliteit is vanaf begrotingsjaar 2022 groter dan 20%. Bij de kadernota 2022 is deze doelstelling bijgesteld naar 30% eind 2030.

	2022	2023	2024	2025	2026
Eigen vermogen 1 januari	26.035.000	27.008.000	27.195.000	31.735.000	35.375.000
<u>Mutaties</u>					
Primitieve begroting 2022 en mjr	539.000	2.895.000	3.451.000	2.358.000	0
Begrotingswijzigingen 2022	-1.162.000	-367.000	-324.000	-145.000	0
Doorgeschoven activiteiten	-740.000	0	0	0	0
Dividend PZEM	2.336.000	0	0	0	0
Kadernota 2023: incidentele budgetten	0	0	0	0	0
Corr. winstneming	0	-2.341.000	-2.787.000	-1.370.000	0
Winstneming	0	0	4.200.000	2.797.000	559.000
A Eigen vermogen 31 december	27.008.000	27.195.000	31.735.000	35.375.000	35.934.000
B Balanstotaal	103.606.000	103.606.000	103.606.000	103.606.000	103.606.000
Solvabiliteit (A/(A+B))	26%	26%	31%	34%	35%

De solvabiliteit bedraagt per 1 januari 2023 naar verwachting 26%. In bovenstaande tabel is nog geen rekening gehouden met de positieve resultaten uit deze kadernota en ook niet met de dividenden van PZEM na 2022.

5.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen

Doelstelling Tholen financieel in balans: ratio weerstandsvermogen is groter dan 1,5.

	2022	2023	2024	2025	2026
Beschikbare weerstandscap. 1 januari	20.600.000	20.154.000	20.054.000	24.230.000	27.282.000
<u>Mutaties</u>					
Primitieve begroting 2022 en mjr	0	2.341.000	3.087.000	1.770.000	0
Begrotingswijzigingen 2022	-310.000	-100.000	-324.000	-145.000	0
Doorgeschoven activiteiten	-136.000	0	0	0	0
Corr. winstneming	0	-2.341.000	-2.787.000	-1.370.000	0
Winstneming			4.200.000	2.797.000	559.000
A Beschikbare weerstandscap. 31 december	20.154.000	20.054.000	24.230.000	27.282.000	27.841.000
B Benodigde weerstandscapaciteit	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000
Ratio (A/B)	7,3	7,3	8,7	9,7	9,9

De ratio weerstandsvermogen is ruim hoger dan de doelstelling van 1,5. In bovenstaande tabel groeit de ratio tot 9,9 in 2026. De sterke groei van de ratio weerstandsvermogen wordt met name veroorzaakt door het reserveren van verwachte winsten uit de grondexploitatie.

6. Voorstel

Wij stellen u voor de Kadernota 2023 vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Tholen,

J.K. Fraanje
secretaris

M.L.P. Sijbers
burgemeester

7. Raadsbesluit

No.: BZ-2022-06-29

De raad van de gemeente Tholen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 14 juni 2022;

b e s l u i t :

De Kadernota 2023 vast te stellen en voorts:

- in 2023, 2024 en 2025 een budget van € 30.000 ter beschikking te stellen voor de bestrijding van overlast ten gevolge van honden-, katten- en paardenpoep. Dit punt komt voort uit het amendement Bestrijding overlast honden- en kattenpoep, ingediend door SGP en ABT.
- een structureel budget van € 426.000 ter beschikking te stellen voor ophoging van de generieke armoedegrens tot 130%, inclusief het eerder geschetste maatwerk. Dit punt komt voort uit het amendement Herijking armoedebeleid, ingediend door ChristenUnie, PVDA/Groenlinks, SP, VVD en CDA.
- in 2023, 2024 en 2025 een budget van € 75.000 ter beschikking te stellen voor experimenten die ten doel hebben knelpunten op de woningmarkt in gemeente Tholen aan te pakken. Dit punt komt voort uit het amendement Experimenteerbudget knelpunten woningmarkt, ingediend door SGP, VVD en ChristenUnie.
- een structureel budget van € 68.000 ter beschikking te stellen voor verlaging van de kostendekkendheid van de lijkbezorging naar 85%; de tarieven dalen hierdoor met 12%. Dit punt komt voort uit het amendement Verlaging kostendekkendheid lijkbezorging, ingediend door SGP, PVDA/Groenlinks en ChristenUnie.
- in 2023 een budget van € 26.000 ter beschikking te stellen om op een passende manier vorm te geven aan democratisch burgerschap van de jeugd en het legitimeren van beleid. Dit punt komt voort uit het amendement Jongerenparticipatie, ingediend door ABT.
- in 2023, 2024 en 2025 een budget van € 75.000 ter beschikking te stellen voor extra capaciteit voor de POH-jeugd, jongerenwerkers en buurtsportcoaches. Dit punt komt voort uit het amendement Investeren in jongeren, ingediend door SGP, VVD en ChristenUnie.
- in 2023, 2024 en 2025 een budget van € 150.000 ter beschikking te stellen voor verhoging van het kwaliteitsniveau van B naar A in alle centra en toeristische / recreatieve hotspots. Dit punt komt voort uit het amendement Verhoging onderhoudsniveau openbare ruimte, ingediend door VVD, ChristenUnie en SP.
- in 2024 het budget van € 100.000 voor realisatie van een Tholen-app te schrappen. Dit punt komt voort uit het amendement Tholen-app, ingediend door CDA.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Tholen in zijn openbare vergadering van 7 juli 2022.

, voorzitter

, griffier